

Predmet: Izvještaj o učešću g. Nika Gjeloshaja, potpredsjednika Vlade za ekonomsku politiku, na Bečkom ekonomskom forumu u Austriji, 12.-14. novembra 2023. godine

Potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku i ministar ekonomskog razvoja **Nik Gjeloshaj** učestvovao je na XX jubilarnom Bečkom ekonomskom forumu „Bečki dijalog o budućnosti“, koji se održavao 13. novembra 2023. godine u Beču, Austrija.

Bečki forum tradicionalno okuplja zemlje Jugoistočne Evrope i Centralne Azije sa ciljem promovisanja ekonomskog razvoja, regionalne saradnje i integracija. Ovogodišnja tema jubilarnog foruma bila je „Nastavak izgradnje ekonomskih mostova u teškim vremenima“.

Potpredsjednik **Gjeloshaj** prisustvovao je ceremoniji i koktelu dobrodošlice povodom otvaranja foruma gdje su ga dočekali predsjednik Bečkog ekonomskog foruma (*Vienna Economic Forum - VEF*), Nj. E. **Viktor Jakovič**, i generalna sekretarka, Nj. E. dr **Elena Kirčeva**. Potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku **Nik Gjeloshaj** učestvovao na IV panelu pod temom „Izgradnja ekonomske saradnje u teškim vremenima“. Pored potpredsjednika **Gjeloshaja**, na četvrtoj sesiji učestvovali su: predsjednik Vlade Bugarske, **Nikolai Denkov**; predsjednik Vlade Republike Kosovo, **Aljbin Kurti**; predsjednik Vlade Sjeverne Makedonije, **Dimitar Kovačevski**; **Paolo Dentiloni**, evropski komesar za ekonomiju; dr **E. Kirčeva**, generalna sekretarka Bečkog foruma; dr **Ivan Krastev**, voditelj Centra za liberalne strategije; i drugi.

Na četvrom panelu potpredsjednik Vlade **Gjeloshaj** je naveo da Crna Gora, koja je najviše odmakla u procesu pristupanja Evropskoj uniji, ima euroatlansku Vladu i stabilnu političku većinu koja će doprinjeti zatvaranju pregovaračkih poglavlja sa EU, te ubrzati i ojačati neophodne reforme. „Crna Gora je snažno opredijeljena da unaprijedi regionalnu i multilateralu ekonomsku saradnju i podržace sve zajedničke napore u cilju postizanja ekonomskog prosperiteta i olakšavanje trgovine na Zapadnom Balkanu na našem putu evropskih integracija koji podržava gotovo 85% stanovništva Crne Gore.“ – kazao je potpredsjednik.

Potpredsjednik Vlade predstavio je ekonomske prioritete 44. Vlade Crne Gore navodeći da je odlučna da kreira strategiju održivog rasta. Takođe, spomenuo da je digitalna, pametna i zelena ekonomija strateški cilj, a fokus će biti na snažnom razvoju ICT sektora, te dodao da Vlada planira da podrži sektor poljoprivrede i prerađivačku industriju. Kroz postizanje fiskalne stabilnosti Vlada je odlučna da iskoristi zelenu i digitalnu tranziciju. Takođe, poručio je da će nova Vlada biti

kredibilan partner u integracijskim procesima i snažno opredijeljena jačanju saradnje kroz **Berlinski proces** i implementaciju **Akcionog plana za zajedničko regionalno tržište**. Na kraju osvrnuo se na nedavno objavljeni **Plan rasta za Zapadni Balkan** i istakao opredijeljenost Vlade da podrži dalju integraciju u **jedinstveno tržište EU**.

Na marginama skupa u Beču potpredsjednik **Gjeloshaj** imao je bilateralni susret sa evropskim komesarom **P. Ćentilonijem**. Komesar je ocijenio Crnu Goru kao najnaprijedniju državu regiona u pogledu ostvarenih reformi i otvorenih pregovaračkih poglavlja. Tom prilikom su istakli značaj integracija čitavog regiona Zapadnog Balkana u EU. Takođe, naglasili su neophodnost povećavanja ekonomske saradnje unutar samog regiona. Na kraju, zaključeno je da je nova Vlada Crne Gore kredibilan partner, te da će aktivno učestvovati u svim regionalnim inicijativama koje imaju za cilj približavanje države tržištu i standardu EU.

Potpredsjednik **Gjeloshaj** sastao se i sa predsjednikom Vlade Sjeverne Makedonije, **D. Kovačevskim**. Sagovornici su istakli dobrosudjske odnose, te usaglasili da postoji prostor za unapređenje regionalne saradnje na brojnim nivoima. Na kraju, zaključili su da ,kao dvije prijateljske države, je potrebno da zajedničkim naporima doprinesu ubrzanju integracije regiona sa EU.

Takođe, tokom boravka u Beču, potpredsjednik Gjeloshaj imao je odvojene sastanke sa austrijskim zvaničnicima: saveznim ministrom rada i ekonomije prof. dr **Martinom Koherom** i saveznom ministarkom za EU i Ustav **Karolinom Edšadler**.

U okviru zvaničnog razgovora u Saveznom ministarstvu rada i ekonomije potpredsjednik **Gjeloshaj** je informisao austrijskog ministra **Kohera** da je Crna Gora dobila novu euroatlansku Vladu čiji je cilj da naša država što skorije postane naredna članica EU. On je istakao da je Crna Gora zainteresovana za unaprijeđenje bilateralne saradnje i dalje investicije austrijskih kompanija, posebno u domenima **solarne energije, turizma i proizvodnje hrane**. Stoga, kazao je da će Vlada unaprijediti infrastrukturnu povezanost sa EU. Posebno, naveo da je jedan od prioriteta povezivanje sa Čapljinom (BiH) radi nadovezivanja na auto-put koji vodi dalje u EU. Crna Gora, iako mala država, ima potencijala za razvoj, te dodao da su nova proevropska Vlada i članstvo u NATO garancija bezbjednosti investicija. Kao mogućnost unaprijeđivanja saradnje predložio je organizovanje poslovnog foruma. Ministar **Koher** naglasio je da Crna Gora ima punu podršku Austrije u procesu evropske integracije i daljeg ekonomskog razvoja. U vezi investicija kazao je

da su austrijske kompanije već prisutne u Crnoj Gori i da prepoznaje potencijal u domenu infrastrukture, turizma i obrazovanja. Dodao da je Austrija poznata u sektorima proizvodnje medicinskih proizvoda, mikroelektronike, poluprovodnika i automobilskih djelova.

Tokom radne posjete Beču potpredsjednika Vlade **Gjeloshaja** dočekala je ministarka **Edšadler**. Tokom sastanka, upoznao je austrijsku ministarku sa dinamikom političkih dešavanja u proteklom periodu. Potpredsjednik Vlade poručio da je 44. Vlada Crne Gore, koju čine prije svega mladi ljudi, posvećena euroatlanskoj agendi i vrijednostima te da su opredijeljeni da budu dio evropske porodice. Dodao je da 85% građana Crne Gore, kao i sve partije u Skuštini, podržavaju pristupanje EU. Istakao je da bi prvi korak u tom pravcu bila postepena integracija u evropsko zajedničko tržište i prisustvovanje sastancima radnih tijela EU. Takođe, istakao je da su posvećeni preduzimanju neophodnih koraka za reforme, postizanje ekonomskog rasta i ispunjavanje evropskih standarda u svim oblastima. Austrijsku ministarku je obavijestio konkretno da se očekuje kompletiranje sastava Ustavnog suda, dok se do kraja godine očekuje i izbor VDT. Takođe, kazao da je u planu formiranje Specijalnog suda za organizovani kriminal i korupciju – koji bi trebao pružiti značajan doprinos ispunjavanju obaveza. Na kraju, potpredsjednik **Gjeloshaj** se zahvalio na kontinuiranoj podršci Austrije u procesima integracije i da želi intenzivirati saradnju sa Austrijom.

Ministarka **Edšadler** je uputila potpredsjedniku čestitke na izboru i poželjela uspjeh na realizaciji programa rada 44. Vlade. Ministarka je istakla da Austrija snažno podržava integraciju Crne Gore u EU te kazala da je politika proširenja na Zapadni Balkan jedan od njihovih glavnih prioriteta. Rekla je da „EU nije potpuna bez zemalja Zapadnog Balkana“. Svakako, dodala je, da je potrebno sprovesti „bolne reforme“ u domeni pravosuđa i ustavnih pitanja kako bi ubrzali proces integracije. S druge strane, ponovila je da će Crna Gora imati podršku Austrije. Kako je kazala, Vlada Austrije je predložila ideju postepene integracije te da su distribuirali non-paper kao polaznu osnovu za diskusiju na nivou EU. Ova paradigma nudi mogućnost kandidatima da ukoliko ispunjavaju određene uslove, aktivno učestvuju u programima iz tog domena. **Edšadler** rekla je da sada pitanje vremena kada će kandidati pristupati članstvu EU.

OCJENA POSJETE:

Posjeta je ocijenjena kao uspješna. Potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku **Nik Gjeloshaj** predstavio je Crnu Goru na Bečkom ekonomskom forumu gdje je imao priliku da predstavlja viziju

i prioritete nove Vlade s posebnim fokusom na evropske integracije, strategije za ekonomski razvoj, reforme i regionalnu saradnju. Time je potvrdio da je 44. Vlada Crne Gore posvećena euroatlanskim vrijednostima i kredibilan partner NATO saveznicima.

Potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku sastao se sa evropskim komesarom **P. Dentilonijem**, na sastanku su razgovarali o procesu integracija Crne Gore kao i neophodnost povećavanja ekonomske saradnje. Na kraju je dogovoren nastavak komunikacije s ciljem unaprijeđenja saradnje. Takođe, potpredsjednik Vlade Crne Gore sastao se sa predsjednikom Vlade Sjeverne Makedonije, **D. Kovačevskim** i tom prilikom istakli dobrosudski odnose te usaglasili potrebu za unaprijeđenjem saradnje.

Potpredsjednik Gjeloshaj imao je odvojene sastanke sa saveznim ministrom rada i ekonomije Austrije, prof. dr **M. Koherom** i saveznom ministarkom za EU i Ustav **K. Edšadler**. **Koher** i **Edšadler** su potvrdili podršku Austrije u procesu evropske integracije i ekonomskog razvoja. Tom prilikom dogovorili nastavak komunikacije i saradnje u oblastima od zajedničkog interesa. Ministarka **Edšadler** najavila je mogućnost posjete Crnoj Gori tokom naredne godine.